

27 yıldır süregelen, karşılıksız çek düzenleyenlere hapis cezası verilmesi uygulaması, Meclis Genel Kurulu'nda, 31 Ocak tarihinde kabul edilen 6273 sayılı "Çek Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile kaldırıldı. Bu kanunun Cumhurbaşkanı tarafından onaylanıp Resmi Gazete'de yayımlanması ile artık hapis cezası uygulanamayacak ve hapiste bulunan yaklaşık 1500 kişi özgürlüğüne kavuşacak.

5941 sayılı Çek Kanunu'nda, karşılıksız çek düzenleyen kişi hakkında, çek hamilinin şikâyeti üzerine **bin beşyüz güne kadar adli para cezası** verileceği belirtiliyordu. Ayrıca, verilecek adli para cezasının, çek bedelinin karşılıksız kalan miktarından az olamayacağı hüküm altına alınmıştı. Bu adli yaptırımın yanı sıra, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı getirilmekteydi.

Bu hükümden anlaşılacağı üzere, 5941 sayılı Çek Kanunu, karşılıksız çekte, doğrudan hapis cezası öngörmemişti. Adli para cezası öngörülmüştü. Ancak, Türk Ceza Kanunu'nun 52. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen usule göre tayin olunacak bir miktar paranın Devlet Hazinesi'ne ödenmesi olan adli para cezası, ödeme emrine rağmen ödenmediği takdirde 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Adli Para Cezasının İnfazı" başlıklı 106. maddesi uyarınca hapse çevrilmekteydi.

Aslında bu konu uzun süredir tartışılıyordu. Hapis cezasının kaldırılmasını talep edenler, hapiste bulunan kişilerin borçlarını ödemelerinin mümkün olamayacağını ifade ediyorlardı. Bu cezasının devam etmesini gerektirmediğini düşünenler ise alacaklı haklarının korunması açısından konuyu değerlendiriyorlardı.

Çek Yasası: Artısı Az, Eksiği Çok

Hatta, 5941 sayılı kanunda yer alan hapis cezası hükmünün anayasanın 38. maddesine aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi'nde dava açılmıştı. Açılan davada, yalnızca sözleşmeden doğan yükümlülükler aykırılık nedeniyle özgürlüğün kısıtlanması yasağının yani "borç için hapis yasağı"nın anayasanın 38'inci maddesine aykırı bir düzenleme olduğu ileri sürülmüştü.

Ancak, Anayasa Mahkemesi, karşılıksız çek için uygulanan hapis cezasını anayasaya aykırı bulmamış ve bu konuda kanun koyucunun yetkili olduğunu belirtmişti. Aynı kanun koyucu bu kez

açma yasağı kararı verilecek. Bu hükmün uygulanabilmesi için çek hamilinin, karşılıksızdır işlemi yapılmasını takip eden 6 ay içinde talepte bulunması gerekiyor. Eğer talep olmazsa herhangi bir ceza öngörülüyor.

Yapılan düzenlemeye, "evet ama yeterli değil" diyoruz. Bir adli yaptırım olan hapis cezasının kaldırılmasını yerinde buluyoruz. Ancak, öngörülen idari yaptırımın talebe bağlı olmasını eleştiriyor ve yetersiz buluyoruz. Çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağının yanı sıra idari para cezası da öngörülmüş olsaydı alacaklılar bir

nebze daha fazla korunmuş olurdu. Kayıt dışılığı önlemede çek kullanımının son derece önemli olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle bu sistemin sağlıklı işleyebilmesi için atılacak tüm sağlık adımlara destek olmamız gerekiyor.

takdir yetkisini biraz da olsa karşılıksız çek düzenleyenler lehine kullandı ve hapis cezasını kaldırdı.

Elbette karşılıksız çek düzenleme fiili tamamen cezasız kalmadı. Yapılan yeni düzenleme ile idari yaptırım uygulamasının yeterli olduğuna karar verildi. Bundan böyle, karşılıksız çek düzenleyenlere, her bir çekle ilgili olarak çek düzenleme ve çek hesabı

DOĞUM BORÇLANMASI PRİM GÜNLERİNİ ARTTIRIR

5 Ekim 1971 doğumluyum. SSK girişim 15 Haziran 1989. 1992'ye kadar 1125 gün ödenmiş sigorta primim var. 1 Ocak 2008 sonrası sigortalılığım sürdü ve gün sayım 2527 oldu. Sigortalı olmadığım dönemde iki doğum yaptım. Doğum borçlanması ile ne zaman emekli olurum? **Seyhan Şenyer**

46 yaşınız ve 5375 gününüz tamamlayarak SSK'den emekli olursunuz. Doğum borçlanması ile günlerinizi arttırabilirsiniz.

SORU - CEVAP

Sorularınız için mali-cozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.

Çocuklar İçin GSS Kılavuzu

Genel Sağlık Sigortası ve Gelir Testi'ne ilişkin tartışmalarda en çok çocukların durumu merak ediliyor.

18 yaşını dolduruncaya kadar bütün çocuklar evli olmamaları veya SGK kapsamında çalışmamaları halinde anne-babaları üzerinden hak sahibi olarak genel sağlık sigortasından yararlanabiliyor. Bunlar için 30 gün prim ödemiş olma ve prim borcu bulunmaması şartları da aranmıyor.

Ayrıca lise ve dengi öğrenim veya 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda belirtilen aday çıraklık ve çıraklık eğitimi ile işletmelerde mesleki eğitim görmesi halinde 20 yaşını, yükseköğrenim görmesi halinde 25 yaşını doldurmamış evli olmayan çocuklar anne-babaları üzerinden haklarını kullanabilecekler. Bu çerçeveye açıköğretim lisesi, açıköğretim fakültesi öğrencileri ile birlikte yüksek lisans ve doktora yapan erkek çocukları giriyor. Yurtdışında öğrenim gören çocuklar da yine anne-babaları üzerinden bakmakla yükümlü olan kişi olarak kabul ediliyor. Buradaki incelik; öğrencilerin her öğrenim yılı başında öğrenci belgelerini ilgili SGK müdürlüklerine verip aktivasyon yaptırmalarıdır.

1 Ekim 2008 öncesi devlet memurlarının erkek çocuklarının durumu farklı ve 25 yaşına kadar öğrenim durumlarına bakılmaksızın bakmakla yükümlü olan kapsamında. Emekli Sandığı emeklilerinin çocukları ise yukarıda açıklandığı şekilde 18-20-25 yaş şartlarına göre değerlendiriliyor.

1 Ekim 2008 öncesi devlet memurlarının kız çocukları ise evlenene ya da çalışmaya başlayana kadar bakmakla yükümlü olan kapsamında.

Malul çocuklar ise evli olmaları halinde anne-babaları üzerinden bakmakla yükümlü olan kişi olarak genel sağlık sigortasından yararlanabilecek.

1 Ekim 2008 öncesinde SSK ve Bağ-Kur sigortalı olanların kız çocukları yaş şartına bakılmaksızın evli olmamaları ve kendi çalışmalarından ya da emekliliklerinden dolayı sağlık yardımı almamaları halinde bakmakla yükümlü kişi olarak sağlık yardımlarından yararlanabilecekler.

Eğitime devam etmeyen 18 yaşını bitirmiş erkek çocukları ile 25 yaşını doldurmuş üniversite öğrencisi erkek çocukları ise Gelir Testi'ne girerek eğer kişi başına 295.50 TL'den fazla gelirleri olursa genel sağlık sigortası primi ödeyecekler.